

Võltsitud ja piraattoodete kaubanduse suundumused

Kommenteeritud kokkuvõte

Kommenteeritud kokkuvõte

Käesolevas uuringus esitatakse võltsitud ja piraattoodete ülemaailmse kaubanduse väärtuse, mahu ja ulatuse ajakohastatud kvantitatiivne analüüs. Aruandes kasutatakse kohandatud statistilist metoodikat, mis töötati algselt välja OECD 2008. aasta uuringu jaoks ning mida arendati edasi OECD ja EUIPO 2013. aasta andmetel põhineva 2016. aasta aruande jaoks.

Käesolevas, 2016. aasta andmetel põhinevas ajakohastatud aruandes hinnatakse, et 2016. aastal võis võltsitud ja piraattoodete rahvusvahelise kaubanduse maht olla kuni 509 miljardit USA dollarit. See on kuni 3,3% maailmakaubandusest. See summa ei hõlma võltsitud ja piraattooteid, mida toodetakse ja tarbitakse riigisiselt, ega internetis turustatavaid digitaalseid piraattooteid. OECD ja EUIPO sama metodoloogiaga eelmise uuringu kohaselt moodustas võltsitud ja piraattoodete kaubandus 2013. aastal kuni 2,5% maailmakaubandusest ja selle maht oli kuni 461 miljardit USA dollarit.

Võltsitud ja piraattoodete kaubanduse osakaal ülemaailmses kaubanduses kasvas aastatel 2013–2016 oluliselt. See kasv toimus kogu maailmakaubanduse suhtelise aeglustumise perioodil. Järelikult on võltsimine ja piraatlus sagenemas ning see võib teadmispõhise, avatud ja üleilmastunud majanduse tingimustes oluliselt ohustada intellektuaalomandit.

Üksikasjalike ELi andmete põhjal analüüsitakse käesolevas uuringus sügavuti ka olukorda Euroopa Liidus. Tulemustest ilmneb, et 2016. aastal imporditi Euroopa Liitu võltsitud ja piraattooteid kuni 121 miljardi euro (134 miljardit USA dollari) väärtuses, mis moodustab ELi impordist kuni 6,8% (2013. aastal 5% ELi impordist). Tuleb märkida, et need tulemused põhinevad tähelepanekutel kaupade kinnipidamise kohta tollis ning ei hõlma riigisiselt toodetud ja tarbitud võltsitud ja piraattooteid ega internetis müüdavaid digitaalseid piraattooteid.

Võltsitud ja piraattoodete kaubanduses kasutatakse jätkuvalt keerukaid kaubateid, kuritarvitades vahetransiidipunktide võrgustikku. Paljudes transiidiriikides on suured vabakaubanduspiirkonnad, mis on tähtsad rahvusvahelise kaubanduse keskused.

Võltsitud toodete kaubanduses kasutatakse üha enam ka väikesaadetisi. Enamasti posti või kullerpostiga saadetavad väikesaadetised lihtsustavad kaubandust, kuid teisest küljest saavad kurjategijad nende abil vähendada avastamise võimalust ja karistuste ohtu. Väikesaadetiste levik suurendab tollikontrolli ja tollis kinnipidamise kulusid ning tekitab õiguskaitseasutustele olulisi lisaprobleeme. Selle valdkonna poliitika tuleb seetõttu kooskõlastatult läbi vaadata.

Võltsitud tooteid leidub paljudes valdkondades, mille arv üha kasvab, näiteks laiatarbekaubad (jalatsid, kosmeetika, mänguasjad), ettevõtetevahelised tooted (varuosad või kemikaalid), IT-tooted (telefonid, akud) ja luksusesemed (moetooted, luksuskellad). Oluline on, et paljud võltsitud tooted, eelkõige ravimid, toit ja joogid ning meditsiinivahendid, võivad põhjustada raskeid tervise- ja ohutusriske.

Kuigi võltsitud ja piraattooted pärinevad peaaegu kõigi maailmajagude riikidest, on Hiina ja Hongkong (Hiina) jätkuvalt nende peamine päritolupiirkond.

Võltsimine ja piraatlus mõjutavad endiselt eelkõige OECD riikides – peamiselt USAs, Prantsusmaal, Itaalias, Šveitsis, Saksamaal, Jaapanis, Koreas ja Ühendkuningriigis – registreeritud ettevõtteid. Üha enam muutuvad sihtmärgiks siiski ka ettevõtted, mis on registreeritud OECD-välistes suure sissetulekuga riikides, näiteks Singapuris ja Hongkongis (Hiina). Lisaks sellele ohustab võltsimine üha enam Brasiilias, Hiinas ja teistes tärkava turumajandusega riikides registreeritud õiguste omanikke. Võltsimine ja piraatlus ohustavad seega oluliselt kõiki innovaatilisi ettevõtteid, kelle äristrateegia tugineb intellektuaalomandile, asukohast olenemata.

Ohu mõistmiseks ja tõkestamiseks on valitsustel vaja ajakohast teavet võltsitud ja piraattoodete kaubanduse ulatuse, mahu ja suundumuste kohta. Käesoleva uuringu eesmärk on anda ebaseaduslikust kaubandusest ülevaade, kuid vaja on ka täiendavat analüüsi, mis toetaks poliitika- ja jõustamislahendusi ning võimaldaks valitsustel ja asutustel üle kogu maailma teha koostööd.